

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **H. H.**, bytom H.H., zastúpenej JUDr. Jurajom Füzérom, advokátska kancelária so sídlom M. R. Štefánika 1256/22, Trebišov, proti žalovanému: **Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky**, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 32935/2009 z 1. decembra 2009, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 138/2010-57 z 8. novembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 138/2010-57 z 8. novembra 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3S 138/2010-57 z 8. novembra 2011 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 32935/2009 z 1. decembra 2009, ktorým potvrdil rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry č. 500/1083/75/2008 zo 17. septembra 2009 o neschválení poskytnutia podpory formou jednotnej platby na plochu z dôvodu nedodržania deklarovanej výmery za celý dotačný titul v zmysle čl. 138 ods. 1 tretí pododsek nariadenia ES č. 1973/2004 a súčasne o vylúčení z poskytovania podpory v sume 3423,96 eur, keď táto čiastka sa odpočíta od podpory, na ktoré má farmár oprávnenie s súvislosťou so žiadosťami v priebehu troch rokov nasledujúcich po roku vylúčenia.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že po preskúmaní spisového materiálu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Krajský súd „zistil, že Pôdohospodárska platobná agentúra rozhodujúca o žiadosti žalobkyne zo dňa 15. mája 2008 po krížových kontrolách zistila nezrovnalosti vo výmere deklarovanej v žiadosti žalobkyne. Keďže na jej oznámenie ohľadne nezrovnalosti reagovala žalobkyňa potvrdením výmery, uskutočnila sa krížová kontrola KK 2 a následne kontrola na mieste dňa 19. novembra 2008, kde bolo zistené, že na pôdnych blokoch Turňa nad Bodvou 8002/1, Turňa nad Bodvou 8003/1, Turňa nad Bodvou 8005/2, Turňa nad Bodvou 9001/1, Turňa nad Bodvou 9003/1 a Turňa nad Bodvou 9006/1 okrem žalobkyne deklarovala aj spoločnosť AGREKO, s.r.o. Kontrolná skupina nevedela na základe predložených dokladov stanoviť, kto v skutočnosti je oprávneným užívateľom a kto ich aj skutočne užíva, stanovila platobná agentúra obom žiadateľom na sporných dieloch nulovú výmeru“.

Krajský súd v závere rozsudku uviedol, že „žalovaný na základe listinných dôkazov, výsledkov doplneného dokazovania, vyjadrenia sporných strán došiel k záveru, že z dôvodu nedodržania deklarovanej výmery nemohla byť žalobkyňi poskytnutá podpora na jednotnú platbu na plochu. S týmto zámerom žalovaného sa súd stotožnil. Vzhľadom na uvedené Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav vec a tento aj po právnej stránke správne posúdili“.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Namietala, že súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal s otázkou povahy väčšinového spoluvlastníka, ktorým je spoločnosť Tores, a.s., a za vadné tiež považovala technicko-právne dôvody.

Žalobkyňa poukázala na list vlastníctva č. X. kat. úz. H., z ktorého vyplýva, že jej spoluvlastnícky podiel je vo výške 963/8714290, čo predstavuje 1199,05 m², a spoluvlastnícky podiel spoločnosti Tores, a.s. je 287813/871290, čo predstavuje výmeru 358359,87 m². Žalobkyňa uviedla, že pozemky užíva na základe podnájomnej zmluvy, kde nájomca je syn žalobkyne, O. H., ktorý má uzatvorenú nájomnú zmluvu so spoločnosťou Tores, a.s. zo 6. mája 2008, pričom táto spoločnosť nadobudla vlastnícke práva v roku 2007. Ďalej žalobkyňa uviedla, že na liste vlastníctva č. X. kat. úz. H. spoluvlastnícky podiel spoločnosti Tores, a.s. predstavuje výmeru 0,1499 ha a na liste vlastníctva č. X. kat. úz. H.

výmeru 35,1758 ha. Celková výmera spoluvlastníckych podielov spoločnosti Tores, a.s. je 71,1758 ha, z toho pre žalobkyňu prenajíma 35,432414 ha. Spoluvlastnícky podiel žalobkyne spolu so spoluvlastníckym podielom jej syna, O. H., na liste vlastníctva č. X. kat. úz. H. predstavuje výmeru 0,1199 ha, na liste vlastníctva č. X. kat. úz. H. predstavuje výmeru 0,0670 ha a na liste vlastníctva č. X. kat. úz. H. výmeru 2,1149 ha. Celková výmera spoluvlastníckych podielov žalobkyne a jej syna, O. H., je 2,3048 ha. Z uvedeného žalobkyňa vyvodila záver, že vzhľadom na to, že Tores, a.s. prenajal H. pôdu o výmere 354324,14 m² a spoluvlastníctvo H. je vo výmere 23017,49 m², H. zákonne užívali pôdu vo výmere 377342,63 m².

Podľa žalobkyne správne orgány akceptovali neplatnú nájomnú zmluvu z 31. októbra 2006 medzi prenajímateľom Pozemkové spoločenstvo Hrhov a nájomcom AGREKO, s.r.o. Pozemkové spoločenstvo Hrhov podľa žalobkyne nemá právnu subjektivitu. Predmetom tejto zmluvy sú pozemky, ktoré v roku 2007 kúpil Tores, a.s.

Žalobkyňa uviedla, že Pôdohospodárska platobná agentúra v dňoch 12. a 13. januára 2012 opakovane vykonala kontrolu na mieste na sporných pozemkoch a doposiaľ žalobkyňi nepredložila k podpisu protokol o kontrole. Z toho má žalobkyňa preukázané, že žalovaný má pochybnosti o predchádzajúcich kontrolách na mieste na sporných pozemkoch.

Ďalej poukázala na to, že v máji 2009 písomne vyzvala AGREKO, s.r.o., PPA a MPRV SR, aby sa zúčastnili geodetického vytyčenia pozemkov v teréne, včítane vyznačenia lomových bodov prenajatých pozemkov, ako aj lomových bodov kultúrnych dielikov, avšak všetci pozvaní vytyčovanie ignorovali, navyše AGREKO, s.r.o. vytyčenie, ktoré bolo v ich neprospech, zničilo. Ak sa platobná agentúra nezúčastnila vytyčovania v teréne, keď túto činnosť organizovala žalobkyňa, ale sama vytyčenie v teréne nevie, resp. nechce realizovať, zrejme tak nechce ani odhaliť nezákonné poberanie agrodotácie. Pre objektívne rozhodnutie vo veci je na posúdenie tejto odbornej otázky potrebné vykonať dôkaz znaleckým posudkom.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu považuje námietku žalobkyne ohľadom neplatnosti nájomnej zmluvy z 31. októbra 2006 medzi Pozemkovým spoločenstvom Hrhov a AGREKO, s.r.o. za irelevantnú, nakoľko posudzovať platnosť nájomných zmlúv neprináleží žalovanému, ale patrí to do právomoci súdov, pričom žalobkyňa rozhodnutie súdu o neplatnosti zmluvy správnomu orgánu nepredložila.

Ku kontrole vykonanej v dňoch 12. a 13. januára 2012 žalovaný uviedol, že sa nejednalo o kontrolu vo vzťahu k žiadosti podanej za rok 2008, ale išlo o kontrolu vzťahujúcu sa na žiadosť za rok 2011.

Žalovaný navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja OSP, preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 246 ods. 1 OSP na preskúmavanie rozhodnutí a postupov sú vecne príslušné krajské sudy, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 250ja ods. 3 OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že efektívny súdny prieskum rozhodnutí štátnych orgánov za účelom zabezpečenia práv a záujmov jednotlivcov je základným prvkom systému ochrany ľudských práv. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov.

Vykladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentmi účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu musí byť zdôvodnené jasne a nepochybne. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

Krajský súd pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku vôbec nepostupoval v zmysle vyššie uvedených zákonných pravidiel. Z rozsudku nie je vôbec zrejmé, ktoré skutočnosti považoval krajský súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

Tak ako je to zrejmé z vyššie uvedenej citácie napadnutého rozsudku, krajský súd namiesto logického a právneho odôvodnenia výrokovvej časti rozsudku v závere svojho odôvodnenia len stručne zopakoval opis priebehu administratívneho konania a na to vyslovil názor, že *„žalovaný na základe listinných dôkazov, výsledkov doplneného dokazovania, vyjadrenia sporných strán došiel k záveru, že z dôvodu nedodržania deklarovanej výmery nemohla byť žalobkyni poskytnutá podpora na jednotnú platbu na plochu. S týmto zámerom žalovaného sa súd stotožnil“*.

Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel krajský súd k svojmu záveru, a akým spôsobom na skutkový stav aplikoval relevantné ustanovenia právnych predpisov. Odôvodnenie rozsudku, keď sa súd len stotožní s postupom a rozhodnutím žalovaného, bez toho, aby svoj záver podporil jasnou právnou argumentáciou, nemožno považovať za presvedčivé a zákonné.

Odvolací súd upozorňuje, že prvostupňový súd nemôže postupovať analogicky podľa ustanovenia § 219 ods. 2 OSP, nakoľko toto sa vzťahuje na odvolacie súdne konanie, t. j. aj v konaní podľa piatej časti OSP možno toto ustanovenie použiť len v súvislosti s § 250ja a § 246c ods. 1 OSP, t. j. v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

To znamená, že pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov sa prvostupňový súd nemôže bez ďalšieho jednoducho stotožniť s dôvodmi preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu a v odôvodnení svojho rozsudku iba poukázať na toto rozhodnutie, nakoľko takýto postup opomína základný význam správneho súdnictva, t. j. súdny prieskum rozhodnutí orgánov verejnej správy. Navyše takýto postup neumožňuje žiadne ustanovenie procesného predpisu.

Z ustanovenia § 246 ods. 1 OSP vyplýva, že konanie v správnom súdnictve je v zásade dvojinštančné. Nie je úlohou odvolacieho súdu domýšľať dôvody, pre ktoré prvostupňový súd rozhodol vo veci tak, ako rozhodol, ani nahrádzať úlohu prvostupňového súdu v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov. Ak by odvolací súd takúto úlohu na seba zobral, potom by vážnym spôsobom zasiahol do práva účastníka konať pred súdom, nakoľko by ho *de facto* obral o možnosť dvojinštančného konania garantovaného v týchto prípadoch zákonom.

Najdôležitejšou časťou odôvodnenia akéhokoľvek rozsudku je tzv. právna veta, t. j. právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Pri nedostatku právnej vety, nie je možné dospieť ani k záveru, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne, keďže výroku nekorešponduje žiadne relevantné odôvodnenie.

Úlohou súdu v preskúmvacom konaní je preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu v medziach žaloby, pričom v danom prípade krajský súd týmto spôsobom

vôbec nepostupoval a s námietkami žalobkyne uvedenými v žalobe sa nijako nevysporiadal. Krajský súd len veľmi stručne uviedol, čoho sa domáhala žalobkyňa v žalobe a následne reprodukoval obsah vyjadrenia žalovaného. V časti odôvodnenia rozsudku, kde krajský súd uvádzal svoje zistenia z administratívneho spisu, je takmer doslovne citovaná časť napadnutého rozhodnutia (str. 4), kde žalovaný zhrnul priebeh správneho konania predchádzajúci rozhodnutiu o odvolaní. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že v prejednávanom prípade sa jedná o dotačné tituly, a nie o „*dodatočné tituly*“, ako to nesprávne uvádza krajský súd v rozsudku. Na okraj najvyšší súd tiež poznamenáva, že aj gramatická správnosť písaného textu (písanie čiarok, skloňovanie) je dôležitá pre správne a bezproblémové pochopenie jeho obsahu.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, krajský súd pochybil, keď žalobu žalobkyne zamietol bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami, ktoré boli v žalobe uvedené. Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom v novom konaní krajský súd preskúma zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania, podľa § 224 ods. 3 OSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní, podľa § 157 ods. 2 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 19. decembra 2012

JUDr. Alena Poláčková, PhD., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská